

Aan de raad,

Onderwerp	: Het vaststellen van de archeologische verwachtingskaart en het beleid.
Voorstel	: In te stemmen met de zienswijzennotitie; Het archeologiebeleid zoals verwoord in "Een Archeologische inventarisatie, verwachtings- en beleidsadvieskaart" gedateerd november 2009 vast te stellen.

Toelichting:

Met de inwerkingtreding van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg per 1 september 2007 is er een aantal zaken op het gebied van archeologie veranderd. Onder deze wet zijn gemeenten zelf verantwoordelijk voor behoud en bescherming van archeologische waarden. De relatie tussen ruimtelijke ordening en archeologie wordt hiermee versterkt, omdat bij alle bestemmingsplannen en bestemmingsplanwijzigingen, in structuurplannen en bij het verlenen van ontheffingen rekening moet worden gehouden met (mogelijk aanwezige) archeologische waarden. Dat geldt ook voor bouw- en aanlegvergunningen.

Omdat in de nieuwe regels is opgenomen, dat de verstoorder betaalt en daarmee één en ander ook gevolgen heeft voor externe partijen (aanvragers van vergunningen, projectontwikkelaars) is het raadzaam, dat de gemeente beleid vaststelt, hoe omgegaan wordt met archeologie. Hierdoor ontstaat er duidelijkheid voor externe partijen.

In het najaar van 2008 is aan bureau BAAC opdracht verleend voor het maken van een archeologische verwachtingenkaart en beleid. De archeologische verwachtingenkaart en een voorstel voor het archeologische beleid zijn gereed en in de bijgevoegde Archeologienota "Een archeologische inventarisatie, verwachtings- en beleidsadvieskaart" weergegeven.

Eerst wordt aangegeven hoe het onderzoek naar de archeologische verwachtingen is opgezet. Vervolgens komt de landschappelijke ontwikkeling van het gebied aan de orde, waarbij ook wordt beschreven wat de relatie van landschap en bodem met archeologie is. De bewonings- en ontginningsgeschiedenis van het gebied, dat nu de gemeente Hof van Twente vormt, is daarbij van groot belang.

Op basis van het bovenstaande zijn de archeologische verwachtingen bepaald en is de archeologische beleids- en advieskaart opgesteld. De historische c.q. heemkunde verenigingen zijn in de gelegenheid gesteld om hun kennis van het gebied in te brengen. In principe kent de archeologische beleids- en advieskaart de volgende categorieën:

1. terreinen en locaties waar al archeologische resten zijn vastgesteld;

Binnen de gemeente Hof van Twente bevinden zich 22 archeologische rijksmonumenten en 56 AMK-terreinen. AMK-terreinen zijn die terreinen die op de landelijke archeologische monumentenkaart staan aangegeven. Het betreft de bekende behoudenswaardige archeologische terreinen in Nederland, waarvan een deel is aangewezen als rijksmonument, bijvoorbeeld op de Borkeld. De kaart is indertijd door de Rijksdienst voor Archeologische en Cultuurhistorische Monumentenzorg(RACM) in samenwerking met de provincie opgesteld. Verder zijn er archeologische waarnemingen en vindplaatsen bekend. 2. terreinen waar archeologische waarden worden verwacht (archeologische verwachtingszones);

Op basis van hetgeen op dit moment bekend is, zijn de terreinen onderverdeeld in vier categorieën: een lage, een middelhoge of een hoge verwachting en het historische centrum Markelo voor het aantreffen van archeologische resten. Per categorie wordt beleid voorgesteld. De kaart is ontwikkeld vanuit een samenvoeging van meerdere kaartlagen zoals weergegeven op de archeologische waardenkaart en de archeolandschappelijke eenhedenkaart. Zo zijn de verstoringen en de aanwezigheid van een esdek op de archeolandschappelijke eenhedenkaart weergegeven. Met deze kennis kan een inschatting worden gemaakt van de archeologische verwachtingen. Op basis van de archeologische verwachtingen en de verwachtingskaart is beleid geformuleerd, dat hieronder staat weergegeven. Ook is de mogelijkheid voor de gemeente opgenomen om archeologische monumenten aan te wijzen.

Archeologisch beleid

Het voorgestelde archeologische beleid binnen onze gemeente ziet er als volgt uit:

- *AMK-terreinen*; deze zijn onderverdeeld in de archeologische rijksmonumenten en de overige AMK-terreinen. Voor de archeologische rijksmonumenten geldt dat geen ingreep mag plaatsvinden, tenzij een monumentenvergunning door de Rijksdienst is afgegeven. Op de overige AMK-terreinen geldt het uitgangspunt de archeologische waarden ter plekke te behouden en bodemverstoringen dieper dan 40 cm te vermijden. AMK-terreinen zijn/worden opgenomen in het bestemmingsplan. Bodemversturende activiteiten (met een oppervlakte groter of gelijk aan 50 m² en dieper dan 40 cm) of grootschalige dan wel langdurige grondwaterpeilverlagingen worden niet toegestaan, tenzij met archeologisch onderzoek kan worden aangetoond, dat de archeologische resten niet worden bedreigd. Is behoud van archeologische waarden ter plaatse niet mogelijk, dan dient de initiatiefnemer zorg te dragen voor behoud van de archeologische resten door opgraving en documentatie.
- *Historische kern Markelo*; een deel van de kern van Markelo wordt met de aanduiding historische kern en het daaraan gekoppelde regiem gelijk geschakeld aan de AMK-terreinen in Delden, Diepenheim en Goor. Vanuit de huidige kennis over archeologie heeft de kern van Markelo een gelijke verwachtingenwaarde als de geduide AMK-terreinen in Delden, Diepenheim en Goor.
- *Zones met een hoge archeologische verwachting*; binnen de op de verwachtingenkaart aangegeven zones met een hoge verwachting is het uitgangspunt om de archeologische waarden ter plekke te behouden en bodemverstoringen dieper dan 40 cm te vermijden. Deze zones zijn/worden opgenomen in het bestemmingsplan. Bodemversturende activiteiten of grootschalige dan wel langdurige grondwaterpeilverlagingen worden niet toegestaan, tenzij met archeologisch onderzoek kan worden aangetoond, dat de archeologische resten niet worden bedreigd. Activiteiten tot een diepte van 40 cm beneden maaiveld en een oppervlakte van maximaal 2.500 m² zijn vrijgesteld van onderzoek. Is behoud van archeologische waarden op dezelfde

plek niet mogelijk, dan dient de initiatiefnemer zorg te dragen voor behoud van de archeologische resten door opgraving en documentatie.

- *Zones met een middelhoge archeologische verwachting;* binnen de op de verwachtingenkaart aangegeven zones met een middelhoge verwachting is het uitgangspunt om de archeologische waarden ter plaatse te behouden en bodemverstoringen dieper dan 40 cm te vermijden. Deze zones zijn/worden opgenomen in het bestemmingsplan. Bodemversturende activiteiten of grootschalige dan wel langdurige grondwaterpeilverlagingen worden niet toegestaan, tenzij met archeologisch onderzoek kan worden aangetoond, dat de archeologische resten niet worden bedreigd. Activiteiten tot een diepte van 40 cm beneden maaiveld en een oppervlakte van maximaal 5.000 m² zijn vrijgesteld van onderzoek. Is behoud van archeologische waarden op dezelfde plek niet mogelijk, dan dient de initiatiefnemer zorg te dragen voor behoud van de archeologische resten door opgraving en documentatie. Opgemerkt wordt, het beleid ten aanzien van de zones met een middelhoge verwachting gelijk is aan die met een hoge verwachting, maar dat de kans dat archeologische resten worden aangetroffen lager is in de eerstgenoemde zones.
- *Zones met een lage archeologische verwachting;* Grondwerkzaamheden tot 10 ha en grondwerkzaamheden tot 40 cm diep zijn zonder meer toegestaan.
- *Gemeentelijke archeologische monumenten:* Er is de mogelijkheid opgenomen om gemeentelijke archeologische monumenten aan te wijzen. Bijzondere archeologische elementen kunnen bewaard blijven door werkzaamheden aan een monumentenvergunning te koppelen, zoals verwoord in de Monumentenverordening (Erfgoedverordening).

Procedure.

Alvorens u dit beleid aan te bieden hebben wij het conceptbeleid voor een ieder gedurende zes weken ter inzage gelegd. Gedurende de termijn zijn twee schriftelijke zienswijzen en een mondelinge ingediend. De zienswijzen worden in de afzonderlijke zienswijze notitie behandeld.

De zienswijzen hebben aanleiding gegeven tot aanpassing van het beleid voor de zones met een hoge verwachtingswaarde. Er is gesteld dat binnen een zone met een hoge verwachtingswaarde voor ingrepen vanaf 2500 m² onderzoek nodig is. Het onderzoek betreft de grootte van de bodemverstoringen. Om die reden is bij een herziening of wijziging van het bestemmingsplan pas onderzoek nodig als de verandering in het bouwperceel groter is dan 5000m² of als de herziening of wijziging van het bouwperceel voorziet in het realiseren van een plan, waarbij de bodemverstoring groter of gelijk is dan 2500m² en dieper is dan 40 cm.

Ambtshalve wordt een drietal aanpassingen voorgesteld. Het betreft een aanpassing van de legenda van de archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart, een aanpassing van de legenda van de archeologische waardenkaart en een uitbreiding van bijlage 4d met de zogenoemde AH aanduidingen.

U wordt voorgesteld het beleid met voorgestelde aanpassingen vast te stellen.

Communicatie

Het beleid wordt op de gemeentelijke website geplaatst.

Dereguleringscheck:

Voor een groot deel van de gemeente betekent dit beleid dat archeologisch onderzoek bij particuliere initiatieven achterwege kan blijven. Dit geldt niet voor de historische kernen en grotere ingrepen. Deze noodzaak vloeit voort uit de Wet op de Archeologische

Monumentenzorg zoals die per 1 september 2007 van kracht is geworden. Het beleid geeft duidelijkheid over de doorwerking van de wet in de gemeente Hof van Twente.

Burgemeester en wethouders van Hof van Twente,
de secretaris,   de burgemeester,

drs. G. Twickler   H. Kok

Registratienummer	: 287265
Behandeld door	: A.B.H. Roebert - ter Horst
Datum besluitvorming door B&W	: 24 november 2009
Streefdatum behandeling door raad	: 15 december 2009
Ter inzage gelegde stukken	: Vast te stellen beleid Zienswijzen Inspraak exemplaar